

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2008-04-15

Kommunstyrelsens arbetsutskott

2008-04-01

Ks § 51

Au § 50

Dnr 65/2008

Titel 657

BILDANDE AV KULTURRESERVAT DYSDALEN

1995 ansökte Älvdalens kommun till Kammarkollegiet att genom arvsavstående erhålla fastigheten Dysberg 20:4. Kommunens syfte var att bilda ett kommunalt naturvårdsområde. Kommunens ansökan beviljades.

För att skydda fornlämningarna och den omgivande miljön bör området ges ett lagstadgat skydd i form av kulturresevat.

Nu finns ett förslag om bildande av kulturresevat Dysdalen av fastigheten Dysberg 20:4, ett skogsskifte beläget ca 5 km NV om Evertsberg.

Samråd har skett med Länsstyrelsen och övriga berörda.

Området består av moränmark med stort inslag av myrar och med ett flertal blästror och slaggrarpar som härrör från sentida myrjärnsframställning. Ca en tredjedel av skiftet ligger inom ett område som är klassat som riksintresse för kulturmiljövård.

Skiftet vid Dysdalen ingår i ett större område med ett flertal blästror och slaggrarpar. Nuvarande markanvändning är skogsbruk som i praktiken utgör ett hot mot miljön. Fornlämningarnas skydd enligt kulturminneslagen liksom hänsyn till kulturvärden i skogen enligt skogsvårdslagen, ger ett begränsat skydd och är knutet till enstaka objekt, ej till hela miljöer.

Förslag till föreskrifter för reservatet bifogas.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att, med stöd av 7 kap 9 § miljöbalken förklara det område som avgränsas på bifogad beslutskarta för kulturresevat, benämnt Dysdalen, av Dysberg 20:4.

För att tillgodose syftet med kulturresevatet förordnar kommunstyrelsen med stöd av 7 kap, 5,6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för kulturresevatet.

Ändamålet med reservatet är att skydda den värdefulla kulturmiljön samt dess omgivelser. Vidare skall reservatet ge möjligheter att studera resterna av en tidigare vanlig men idag försvunnen form av markanvändning.

Dysdal
100148
Kvikkres
V: 30mvreg/303kultu
16/4-10 G.

BESKRIVNING AV RESERVATET

Skiftet är beläget i Dysdalen ca 5 km NV om Evertsberg. Området består av moränmark med ett stort inslag av myrar och innehåller ett flertal blästor och slaggvarpar som härrör från sentida myrjärnsframställning. Ca en tredjedel av skiftet ligger inom ett område som är klassat som riksintresse för kulturmiljövården av riksantikvarieämbetet. Riksintresset motiveras av den miljö med järnmalsrika myrar och småbäckar som tillsammans med riklig tillgång till ved och lämpligt murningsmaterial utgjort naturförutsättning för uppsättandet av blästor för framställning av myrmalmsjärn.

Inom skiftet finns det en blästerugn och slaggvarp som ligger intill en skogsbilväg SO om Skrådajkarna. Berggrunden består i huvudsak av dalaporfyr med inslag av järngranit. Markvegetationen utgörs av friskfuktig lingon- och blåbärsristyp. Marken är bevuxen med barrskog i åldrar mellan 5 och 150 år.

ÄRENDETS BEREDNING

Älvdalens kommun begärde arvsavstående av berörda område efter Graf Herman Eriksson för att skydda de aktuella fornlämningarna och miljön kring dessa. Kammarkollegiet beslutade 19951127 att avstå området till Älvdalens kommun.

GRUND FÖR BESLUTET

Skiftet vid Dysdalen ingår i ett större område med ett flertal blästor och slaggvarpar som härrör från en sentida myrmasmstillverkning. Området har klassats som riksintresse för kulturmiljövården av riksantikvarieämbetet. Nuvarande markanvändning i området för skogsbruksändamål utgör i praktiken ett närvarande hot mot miljön. Fornlämningarnas skydd enligt kulturminneslagen, liksom hänsynen till kulturvården i skogen enligt skogsvårdslagen, ger ett begränsat skydd och är knutet till enstaka objekt, ej till miljöer.

För att skydda fornlämningarna och den omgivande miljön bör området ges ett lagstadgat skydd i form av kulturresevat.

KOMMUNSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap 9 § miljöbalken (1998:808) förklarar Kommunen det område som avgränsats på bifogad beslutskarta, bilaga 2, som kulturresevat.

För att tillgodose syftet med kulturresevatet förordnar Kommunen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för kulturresevatet.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm fastställer Kommunen skötselplanen för reservatets långsiktiga skötsel, bilaga 3. Kulturvårdsförvaltaren ska vara Älvdalens kommun.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

Ändamålet med reservatet är att skydda den värdefulla kulturmiljön samt dess omgivning. Vidare skall reservatet ge möjligheter att studera resterna av en tidigare vanlig men idag försvunnen form av markanvändning.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

- 1 borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten.
Undantag skall gälla vid underhåll av befintliga vägar.
- 2 tillföra kalk, skogsgödsel eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
- 3 Anlägga mark- eller luftledning

Inom område 1 på bifogade karta, bilaga 2 är det dessutom förbjudet att

- 4 framföra motordrivna fordon i terrängen. Undantag skall gälla vid uttransport av älg under förutsättning att endast lättare dragfordon med lågt marktryck används, t ex järnhäst eller fyrhjuling. Snöskoter får framföras på markerade leder på snötäckt mark
- 5 avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd

Föreskrifterna utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs vid tillsyn och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose ändamålet med reservatet.

B Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt förpliktigas med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken att tåla visst intrång inom reservatet såsom

- 1 utmärkning av reservatet, uppsättning av informationstavlor samt anläggning och underhåll av leder och andra anläggningar för friluftslivets behov.
- 2 röjning, gallring, plockhuggning, uppsättning och underhåll av stängsel, bränning och övrig skötsel enligt skötselplanen.

C Föreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom området

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att

- 1 skada växande eller döda – stående eller kullfallna – träd och buskar, gräva upp eller plocka örter, mossor, lavar och vedsvampar
- 2 framföra motordrivet fordon i terrängen. Körning får ske i samband med räddningsverksamhet. Undantag gäller även för framförande av snöskoter på markerade leder på snötäckt mark.

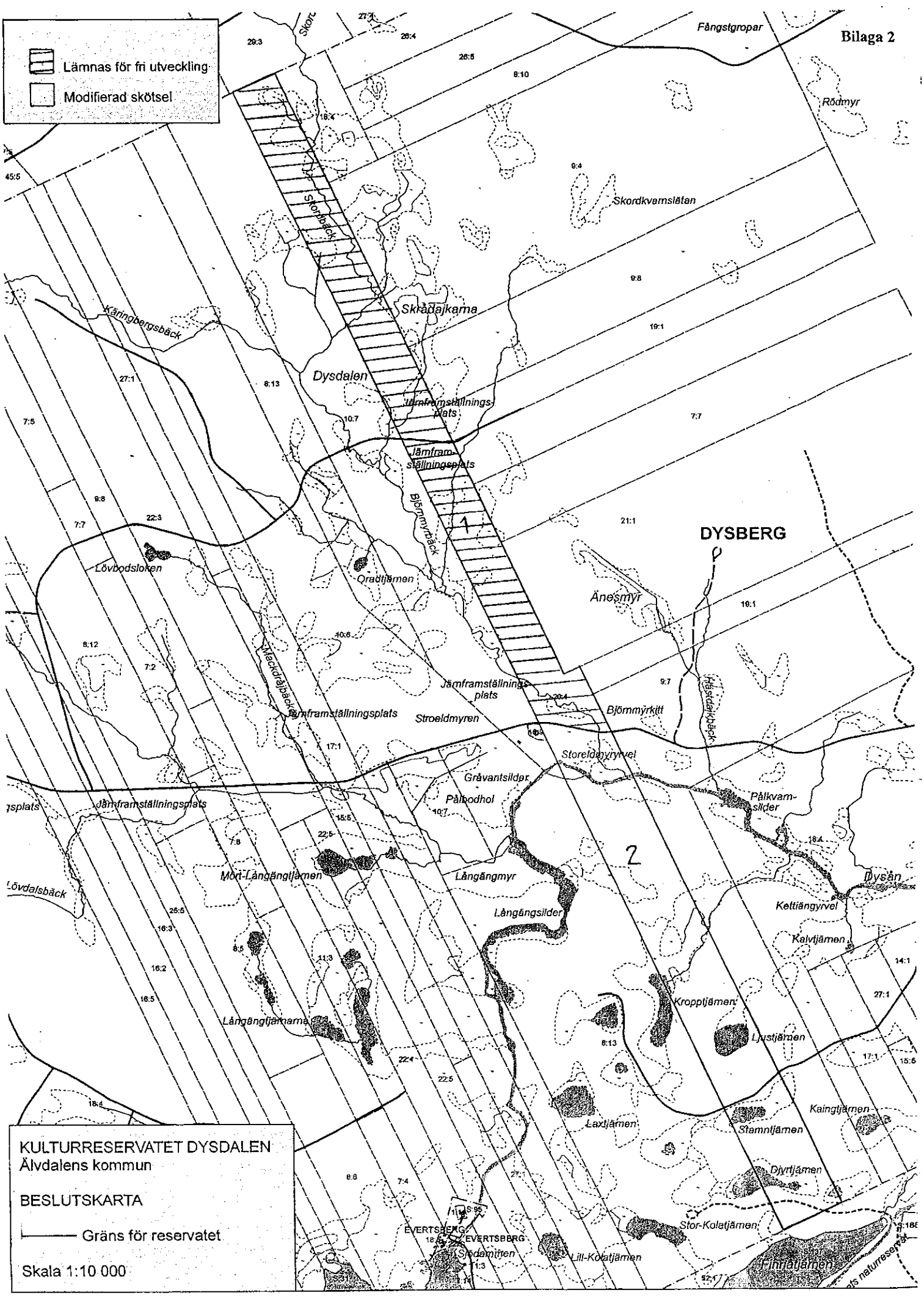
Beslutet kungörs på kommunens anslagstavla.

Beslutet överklagas till Älvdalens kommun, Box 100, 796 22 Älvdalen.

Bilagor: 1 Översiktskarta
2 Detaljkarta
3 Skötselplan

 Lämnas för fri utveckling
 Modifierad skötsel

KULTURRESERVATET DYSDALEN
 Älvdalens kommun
BESLUTSKARTA
 Gräns för reservatet
 Skala 1:10 000